

PRIEŠ SEPTYNERIUS METUS

Berniukas sėdėjo laiptų viršuje ir klausėsi. Jis nemaž nenučiuokė, kaip atrodo vyras, kurio balsą girdėjo, nes, vos svečiui atėjus, tėvai jį it įkyrią muselę nuginė šalin.

– Bet šiandien šeštadienio vakaras! – užprotestavo vaikas.

Motina kilstelėjo vieną antakį. Šį ženklą jis žinojo, tad laiptais užlėkė viršun ir užtrenkė kambario duris, o paskui ant pirštų galų atsėlino čia. Laiptų pakopos plačiu puslankiu leidosi žemyn, o atsimušę į vestibulio marmurą iš svetainės sklindantys balsai kilo aukštyn.

Atėjus svečiams, berniukas visada sėdėdavo čia. Kaip kempinė siurbė į save kiekvieną išgirstą žodį, kol kone sprogo iš pasididžiavimo. Čia, ant šių laiptų, pasižadėjo, kad tėvai vieną dieną didžiuosis ir juo.

Šįvakar namuose dundantis žemas balsas jam buvo nepažįstamas – o gal priešingai? Giliai viduje smilktelėjo blankus prisiminimas. Balsas pasakojo apie kažkokį posėdį.

– Dvi dienas klausiausi jų skundų, tada paaiškinau: jei susitarimas nebus pasirašytas, patys išsprėsime problemą. Galutinai. – Trumpai nusijuokė. – Su tuo ne visi sutiko. Jie tokie nuspėjami, dar prieš kalbėtojams išsižiojant pasaulio žemėlapyje galėčiau parodyti, iš kurios šalies jie atvyko. Kuo mažesnė valstybėlė, tuo didesnė savigaila. Pranešėjai kliudami vienas už kito skubėjo prie mikrofono, kad tik spėtų pasiskųsti, kaip jiems sunku. Ordos pabėgėlių, miškų gaisrai, sausra,

potvyniai – aimanoms nebuvo galo. Bet man pareiškus, jog nė viena valstybė neturi kiaušų, kad padarytų tai, kas reikia, visi nutilo.

– Jie visai kaip varlės, – kaip visada šaltu ir santūriu balsu atsakė motina. – Sumesk juos į puodą šalto vandens ir uždek po juo ugnį – vis tiek ramiai sau tupės. Nepastebės, kad vanduo šyla. Kol pasidarys per vėlu ir jie išvirs.

Nugriaudėjo trumpas, lojimą primenantis juokas.

– Tikrai. Leidau jiems kvarkti iki soties. O paskui pareiškiau, kad jie teisūs ir todėl esame pasirengę Žemėje patys padaryti daugiau vietos. Tauskšt. Vienas gaiduko paspaudimas. Jokio vargo.

– Tada jų kvarkimas, aišku, nutilo. – Motina skardžiai nusijuokė. Išgirdus šį juoką, berniuko pilve kaskart sukildavo burbuliukai. Gaila, kad ji taip retai juokdavosi. – Vadinasi, Gyventojų susitarimas bus pasirašytas. Mūsų sąlygomis, – motinos balsas vėl skambėjo dalykiškai.

– Būtent. Dešimt milijardų žmonių ir nė vienu daugiau. Tai pradžia.

Visi sušneko vienu metu. Iš šampano butelio su deramu orumu tyliai pokštelėjęs išslydo kamštis – tik prasčiokai šaudo kaip papuola, berniukui buvo išaiškinta jau anksčiau. Vaikas truputį pasislinko pirmyn ir atsargiai dirstelėjo iš už kampo. Laiptų apačioje stovėjo vyras ir žiūrėjo tiesiai į jį. Išsigandęs berniukas vos nenuždėjo žemyn. Šį žmogų jis ne kartą buvo matęs anksčiau. Televizijos žinių laidoje. Laiptinėje padvelkė vėsaus oro gūsis. Gyvaplaukiai ant vaiko rankų pasišiaušė. Jis smarkiai sumerkė akis. Kai atsargiai atsimerkė, vyras vis dar stovėjo ten pat. Pamerkęs akį, smiliumi pamojo berniukui prieti. Šis atsistojo ir virpančiomis kojomis nulipo laiptais.

I

Akselio ir Tomio Stevensų namas atitirpo kaip tik pačią šiurpiausią jų gyvenimo dieną. Tarytum būtų pasiraivęs ir ryto saulėje išriesęs savo sustingusius nuo šalčio kaulus. Akselį pažadino pro užuolaidų plyšelį prasmukęs ir siaurą šilumos takelį kambaryje nutiesęs saulės spindulys. Nors žiema beveik baigėsi, storiausias jos rūbas pasirodė esąs pabaigoje. Kelių mėnesių pilką atodrėkį pakeitė kovą staigiai nukritusi temperatūra. Vidurio Europa jau kelias savaites buvo pasidengusi sniego paklode, liekių namai buvo virtę šaldytuvais.

Jei vėl norėdavo pasimėgauti savigaila, Akselis prisimindavo, kaip smagu sušalusiam grįžti iš mokyklos ir prisiglausti prie radiatoriaus. Išgerti šilto šokoladinio pieno, įsijungti stalinę lempą ant rašomojo stalo ir vargti su matematikos namų darbais. Jei prieš porą metų kas nors būtų pasakęs, kad jis ilgėsis Pitagoro teoremos, pranašautoją vaikas būtų negailestingai išjuokęs.

Stevensų šeimos namo radiatoriai šalti jau dvejus metus. Užuot mokėsi matematikos, Akselis ir Tomis šešias dienas per savaitę nuo aštuntos ryto iki penktos vakaro Bonheimo gatvėse renka šiukšles; didelei Europos daliai tapus viena šalimi – Eriperija – šis apsnūdęs miestelis virto vyriausybės būstine. Sunku ir purvina – štai jų, liekių, gyvenimo esmė. Žiemos virsdavo šaltu pragaru, bet labai karštas vasaras be šaldytuvo ir oro kondicionieriaus išverti buvo dar sunkiau.

Akselis klausėsi, kaip laša tirpstantys varvekliai, ir mėgavosi siauru saulės spinduliu ant veido. O, kad galėtų vėl įmigti ir pabusti nuo ką tik iškeptų bandelių kvapo. Nuo erzinančios muzikos, kurios tėvas, kai į elektros lizdus dar ateidavo energija, visada klausydavosi per garsiai, arba nuo anksčiau jį iš proto vesdavusio šildymo vamzdžių tikėjimo. O, kad galėtų pabusti iš šio košmaro ir grįžti į laikus, kai jie dar nebuvo tapę liekais. Arba, dar geriau, į tuos laikus, kai dar neegzistavo joks Gyventojų susitarimas, o Pasaulio taryba nebuvo nustačiusi kvotos, lemiančios, kiek žmonių gali gyventi vienoje šalyje... ir kiek gyventojų privalo dingti, jei jų per daug.

Akselis pernelyg gerai žinojo, kad jo troškimams nelemta išsipildyti. Bet argi jis nori per daug, jei svajoja rytoj pabusti ramus dėl to, kad Filipas Foksenas nelaimėjo šiandienos rinkimų?

Jam virš galvos sugirgždėjo palėpės kambario grindys. Aišku, trepsi Tomis – ruošiasi naujai darbo dienai. Padlaižūnas. Jiems dar lankant mokyklą broliukas gaudavo geriausius pažymius klasėje. Dabar jis prirenka daugiausia šiukšlių maišų Bonheimo miesto priežiūros tarnyboje.

Akselis numerė nuo savęs kalną atklodžių, atitraukė užuolaidas ir pažiūrėjo į kitoje gatvės pusėje rūkstančius namų kaminus. Kaip visada nudiegė pavydas. Tik iš Jerspersų kamino į dangų nekilo dūmai. Jerspersai šią žiemą tapo liekais. Jų dukrelės Luna ir Maja turėtų šalti.

Akselis išsitiesė ant grindų ir padarė trisdešimt atsispaudimų. Gana zyrti. Jam šešiolika, jis stiprus ir kietas, gali išverti daug daugiau nei kaimynų iš priešingos gatvės pusės vaikučiai. Be to, turėtų džiaugtis, kad gyvena Eriperijoje. Žinoma, menka laimė, jei patekai į Liekių registrą, bet būti likčiumi – pusė bėdos. Jų šalyje už nužudymą vis dar bausdavo, paslaptingos ligos nenušluodavo

nuo žemės paviršiaus ištisų kaimų, moterims buvo leidžiama susilaukti vaikų, o peržengę septyniasdešimtmetį gyventojai galėjo patekti į ligoninę.

Daugelyje šalių, kuriose Pasaulio taryba nustatė kvotą, reikalai buvo tvarkomi kitaip.